

**§7****Stockholms stads riktlinjer för lokalupplåtelser (KS 2020/415). Svar på remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 1.1/1462/2020

**Beslut**

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen och Stadsarkivet:

- 1) Kulturnämnden godkänner kulturförvaltningens och Stadsarkivets gemensamma tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen
- 2) Ärendet justeras omedelbart

**Handlingar i ärendet**

Kulturförvaltningens och Stadsarkivets gemensamma tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2020-09-11.

**Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har i budget för 2020 fått i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder ta fram riktlinjer för lokaluthyrning som möter stadens demokrativillkor. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att tillgång till lokaler fortsatt inte ska gå till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism. Riktlinjerna ska vara ett stöd i nämnders och bolags arbete med lokalupplåtelser. De lokalförvaltande organisationer som får stöd av kulturnämnden ska arbeta på samma sätt som staden avseende demokrativillkor, och kulturförvaltningen ska säkerställa detta genom sina riktlinjer för stödformen.

I grunden anser kulturförvaltningen och Stadsarkivet att riktlinjerna för lokalupplåtelser med demokrativillkor kommer att vara ett bra verktyg för att säkerställa att förvaltningarnas arbete med lokalupplåtelser sker i linje med stadens mål. Det finns dock en del aspekter som behöver belysas, där kulturförvaltningen anser att riktlinjerna i nuvarande form inte kommer kunna appliceras fullt ut på förvaltningens verksamheter och i stödet till de lokalförvaltande organisationerna.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordförande Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

**Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Hanna Gerdes (L) och Marie Grundström (MP) enligt följande:

Stockholm har ett rikt och livskraftigt föreningsliv. Otaliga ideella föreningar och organisationer bidrar genom sin skiftande verksamhet till stadens starka civilsamhälle. Betydelsen kan illustreras genom åtskilliga goda exempel. Föräldrar som samlas för att genomföra trygghetsvandringar, idrotts- och kulturaktiviteter, föreningar som erbjuder läxhjälp till ungdomar, eller en utsträckt hand till ensamma äldre. Listan kan göras betydligt längre och belyser vikten av civilsamhällets betydelsefulla bidrag till sammanhållningen i samhället. Det är i sammanhanget också viktigt att påpeka att ett starkt civilsamhälle är en förutsättning för en välmående demokrati.

Civilsamhället spelar en otroligt viktig roll i det demokratiska samhället. Därför är det extra angeläget att staden endast upplåter sina lokaler till föreningar som står upp för våra gemensamma demokratiska värderingar. Stadens lokaler ska finnas till för möten och verksamheter som främjar ett starkt civilsamhälle, inte verksamhet som syftar till att underminera de demokratiska värderingar som samhället vilar på, varav några av de viktigaste är: fria val, respekt för människors olikheter, åsiktsfrihet, religionsfrihet, individens okränkbarhet, jämlikhet, inkludering samt stärka barns ställning och motverka segregation. Därför välkomnar vi i den grönbå majoriteten införandet av ett skarpt demokrativillkor i riktlinjerna för lokalupplåtelser. Det är vår förhoppning att ett tydligare demokrativillkor kommer att förhindra antidemokratiska krafter från att vinna fotfäste i stadens föreningsliv och därigenom motverka de värderingar som staden strävar efter att upprätthålla genom att upplåta lokaler.

I huvudsak tycker vi att de reviderade riktlinjerna uppfyller det tilltänkta syftet. Vi anser emellertid att de i vissa avseenden behöver förtydligas och kompletteras för att de till fullo ska kunna fullgöra målsättningen. Det är exempelvis viktigt att föreningslivet lyfts fram som en av stadens styrkor, att vissa ord och begrepp som används i riktlinjerna, till exempel utomparlamentariska metoder, förtydligas eller ändras så att de positiva företeelser, som omfattas härav, inte kan tjäna som förevändning för att

neka lokalupplåtelser. Det är också viktigt att lyfta fram att ageranden med konstnärliga ändamål inom kultursektorn bör bedömas med försiktighet i syfte att säkra den grundlagsskyddade konstnärliga friheten samt att det finns möjlighet till stickprovskontroller av verksamhet som bedrivs i stadens lokaler för att säkerställa efterlevnaden av demokrativillkoret.

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Mirja Räihä m.fl. (S) enligt följande:

Vi instämmer i förvaltningens utlåtande. Vi vill dock något utveckla problematiken runt begreppet utomparlamentarisk verksamhet, vilket kulturförvaltningen berör i sitt tjänsteutlåtande som svar på remissen av Riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag, ett svar som det i detta tjänsteutlåtande också hänvisas till.

I förslaget till riktlinjer avseende lokalupplåtelser – demokrativillkor, går att läsa att *”En förening/organisation som begår lagbrott eller använder utomparlamentariska metoder för att uppnå ett politiskt mål kan sägas motarbeta det demokratiska styrelseskicket och ska inte beviljas bidrag.”*

Definitionen av utomparlamentariska aktioner är enligt Nationalencyklopedin *politisk aktivitet utanför det parlamentariska systemet*. Vidare går att läsa att definitionen innefattar:

*”I en parlamentarisk demokrati kan det röra sig om fredliga demonstrationer, kampanjer eller andra opinionsyttringar, ibland mot parlamentariska beslut. Gränsen mellan legala och illegala utomparlamentariska aktioner kan ibland vara svår att dra. Tydligt illegala handlingar är t.ex. våldsamma aktioner och sabotage. Aktioner riktade mot det demokratiska parlamentariska systemet som sådant, t.ex. militärkupper och revolutioner, är också att betrakta som utomparlamentariska.”*

Då definitionen av utomparlamentariska metoder även innefattar fredligt politiskt påverkansarbete, såsom kampanjer och andra opinionsyttringar, så innebär det att om nämnden bifaller denna skrivning så riskerar ett antal av de föreningar som idag får föreningsbidrag att inte ha rätt till dem framöver. En pensionärsorganisation har rätt att dela flygblad och en minoritetsorganisation har rätt att bedriva opinionsarbete.

Det är därför oerhört viktigt att begreppet – precis så som kulturförvaltningen föreslår i sitt andra ovan nämnda tjänsteutlåtande – förtydligas med benämningen *olagliga*.

Vi anser i övrigt att riktlinjerna riskerar att väcka fler frågor än ge svar, och att dessa frågor behöver redas ut för att riktlinjerna ska vara behjälpliga i förvaltningarnas arbete.

**Ersättaryttrande**

Johanna Hedin (KD) instämmer i särskilt uttalande från ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Hanna Gerdes (L) och Marie Grundström (MP).

Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Mirja Räihä m.fl. (S).